

נקודת אור בפרשה – הכל לטובה – פרשת ויחי

בפרשתנו אנו קוראים על חזרתם של יוסף ואחיו מקבורת אביהם – יעקב. החלו אחי יוסף לחשוש שמא עכשיו, לאחר שמת אביהם, יהיה זה הרגע המתאים ליוסף לנקום בהם על כל מה שעוללו לו. **והנה**, יוסף במקום שיכעס עליהם ועל מעשיהם, אומר להם משפט שגורם לנו לעמוד נפעמים: "אתם חשבתם עלי רעה אֶל־הים חֲשַׁבָה לְטֹבָה לְמַעַן עֲשֶׂה כִּי־וְהָיִיתִי עִם רַב".

כלומר, יוסף הצדיק לא רק שאינו כועס, אלא הוא עוד מעודד את אחיו ומבהיר להם שכל מה שאירע היה מכוון מהקב"ה, ולטובה הוא, שהרי כיום הוא מלך מצרים ויש בידו היכולת לכלכל את כל בית אביו לחם בשנות הרעב.

ואנו שואלים: כיצד ניתן להגיע לעוצמה פנימית שכזו? איך יכול אדם, ילוד אשה, להתרומם לרמה כזו, לאחר שנים ארוכות כל כך של ניתוק מאב וממשפחה, לומר לאלו שגרמו לו כל זאת – 'אתם חשבתם לעשות לי רע, אבל ה' חשב לעשות לי טוב', הרי אחרי הכל "בגללם" הוא סבל?!

אלא, שכאן בדיוק טמונה הטעות שבשאלה: יוסף הצדיק ידע שכל מה שאירע לו זה בכלל לא קשור לאחיו! לא בגללם הוא סבל! כל שנותיו ומהלך חייו מתוכנן היה מראש, והאחים הם רק השליחים שנבחרו להוציא תוכנית זו לפועל, **וממילא** לא היה לו בליבו שום כעס או תרעומת עליהם, כי כאמור זה לא הם – זה ה', שרצה שיוסף [ולאחר מכן יעקב ומשפחתו] ירד למצרים והחליט בחכמתו לגלגל זאת בצורה שכזו!

אם הדברים פשוטים כל כך אזי מדוע אנו עדיין רואים אנשים מסתובבים כשהם כועסים על פלוני ועל אלמוני?! **והתשובה היא:** אותם אנשים חושבים שהם "מבינים" הכל; שהם יודעים בדיוק מדוע פלוני עשה להם כך, ומדוע אלמוני עשה להם כך, הם יכולים להסביר בדיוק מה הסיבה לכל מקרה שקרה להם!

אך כמובן, שזה רק מעלה גיחוך בפני האדם המאמין, מכיון שהאדם המאמין יודע שהוא לא יודע, וכל מה שהוא חושב שהוא רואה ומבין, זה עדיין לא מתחיל ולא מתקרב להבנה ולראייה האמתית והשלמה של התמונה כולה, שאותה רואה רק הקב"ה צופה הדורות מראש!

משל למה הדבר דומה? – אמר החפץ חיים זי"ע, לאורח שהגיע לבית הכנסת וראה כיצד הגבאי מחלק 'עליות' בבית הכנסת. והנה, רואה האורח שהגבאי מעלה רק את האנשים היושבים בצד צפון, ואילו מצד דרום אינו מעלה אף אדם! **נגש האורח לגבאי** ושאל אותו לפשר מעשיו. השיב לו הגבאי: "כבודו אורח כאן, אם היית בא לכאן גם בשבוע שעבר, היית רואה שהעליתי אנשים מצד דרום, היום פשוט הגיע תורם של האנשים היושבים בצד צפון...".

והנמשל: אדם מגיע לעולם הזה, ובמהלך חייו רואה הוא דברים "לא מובנים", קשה לו על מקרים מסוימים ויש לו הרבה שאלות; מדוע הקב"ה עשה כך ולא כך? **אבל הוא אינו מבין שהעולם "לא התחיל היום"**, אלא ישנם אנשים שבאו לעולם מגלגולים קודמים שבהם הם השחיתו את דרכם, ולכן הם באים כעת לתקן מה שקלקלו, **אבל אנו שלא ראינו** את הגלגול שעבר, מתחילים לשאול שאלות ולהקשות קושיות כאילו היינו ה"חכם שבאדם", וכמובן, שזה נובע מחוסר היכולת שלנו לראות את התמונה השלימה.

לפי זה הסביר מרן החפץ חיים זי"ע את הפסוק (תהלים יט, י): "מִשְׁפָּטֵי ה' אֶמֶת צְדָקוֹ יַחֲדָו". משפטי ה' – אמת הם ואין בהם חלילה שום צד של אי צדק או אי שוויון. ומדוע האדם לא רואה זאת והרבה פעמים יש לו שאלות? מכיון ש"צדקו – יחדיו", אם אתה רוצה לראות גם את הצדק אתה צריך לראות "יחדיו", את התמונה בשלימותה, את המפה מתחילתה ועד סופה, ומכיון שאי אפשר לו לאדם לראות זאת, עליו להסתפק בכך שהוא לא מבין הכל, אך הקב"ה בודאי דואג שהכל יהיה לטובה, **ולוואי ונוכה להאמין בכך ולחיות על פי אמונה זו, אמן!**